

Bolesti krvnih sudova mozga: upotreba nicergolina

Doc. dr Aleksandra M. Pavlović, neurolog

Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu

Fellow of European Stroke Organisation (ESO)

ESO Dementia Committee, ESO Membership Committee (član)

Educational Committee ESO Conference 2021, ESO Conference 2022 (član)

Bolesti moždane cirkulacije

- Bolesti moždane cirkulacije su **treći vodeći uzrok smrti u svetu**, posle srčanih i malignih oboljenja, uprkos velikog napretka u medicini i neurologiji
- Cerebrovaskularne bolesti su **prvi uzrok invaliditeta osoba starijih od 60 godina**
- Bolesti cerebralnog krvotoka su **drugi vodeći uzrok demencije u svetu**

Kleindorfer DO, et al. 2021 Guideline for the Prevention of Stroke in Patients With Stroke and Transient Ischemic Attack: A Guideline From the American Heart Association/American Stroke Association. *Stroke* 2021;52(7):e364-e467.

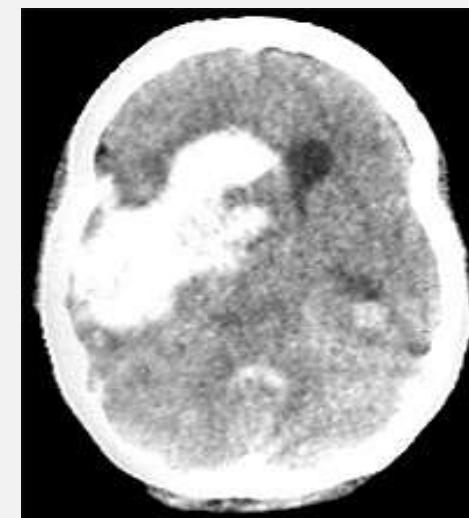
Verdelho A, et al. Cognitive impairment in patients with cerebrovascular disease: A white paper from the ESO Dementia Committee. A practical point of view for stroke clinicians from the ESO Dementia Committee. *Eur Stroke J* 2021;6(1):5-17.

Bolesti moždane cirkulacije: ishemski i hemoragijski moždani udar

- Moždani udar je akutni gubitak neuroloških funkcija usled neadekvatnog dotoka krvi
- Moždani udar se može ispoljiti kao:
  - **Ishemijski**, nastaje usled začepljenja/okluzije moždane arterije (85% slučajeva)
  - **Hemoragijski (intracerebralno, subarahnoidalno krvarenje)**, nastaje usled rupture zida krvnog suda (15% slučajeva)

Ishemijski moždani udar

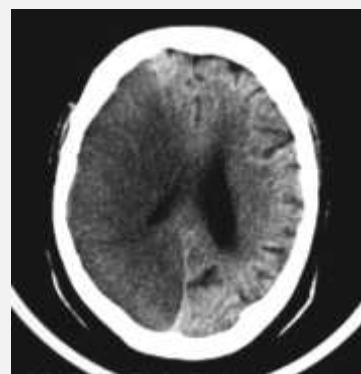

Intracerebralna hemoragija

Ishemski moždani udar ima heterogene mehanizme nastanka. Najčešće se koristi TOAST klasifikacija uzroka moždanog udara. Uzrok moždanog udara utiče na izbor akutne terapije i postupke u sekundarnoj prevenciji. Kod jednog kod bolesnika može postojati više uzroka.

TOAST класификација узрока моžданог udara

Ateroskeroza	Kardioembolizam	Bolest malih krvnih sudova	Drugi uzroci	Nepoznato, neispitano ili više uzroka istovremeno
--------------	-----------------	----------------------------	--------------	---

Okluzije a.
carotis internae

Atrialna fibrilacija

Hipertenzija,
diabetes

Tromboza venskih
sinusa, art. disekcija

???

Bolesti moždane cirkulacije: tranzitorni ishemijski atak (TIA)

- Cerebrovaskularne smetnje mogu biti i prolazne, kada se radi o **tranzitornom ishemijskom ataku ili TIA**
- Po pravilu, smetnje u toku TIA traju do jednog sata, ali iako se tegobe povlače ostaje povišen rizik za moždani udar
- Rizik je naročito veliki ako je TIA bila u vidu slabosti ekstremiteta ili izmene govora duže od 5 minuta, ako se dogadjaj ponavlja, ako postoji visokostepena stenoza velikih arterija (np. a. carotis interna) ekstra- ili intrakranijalno: tada se radi o **visokoričnoj TIA**
- Zbog toga se preporučuje pregled specijaliste u okviru 24h od nastanka simptoma TIA

Bolesti moždane cirkulacije: lečenje TIA

Posle TIA treba što pre **uvesti sekundarnu prevenciju** odnosno terapiju koja smanjuje rizik za moždani udar

Ukoliko se sumnja na TIA a nije moguće obezbediti brzu evaluaciju i pregledе, bolesniku treba odmah uvesti **monoterapiju antiagregacionim lekom**, osim ako ne postoje jasne kontraindikacije (npr. ulcerus ventriculi i davanje acetilsalicilne kiseline)

Ukoliko se radi o mehanizmu TIA koji je kardioembolijski, npr. atrijalna fibrilacija, uvodi se antikoagulantna terapija

Ukoliko je TIA posledica visokostepene stenoze karotidne arterije u vratnom segmentu, indikovana je **karotidna endarterektomija ili stenting**

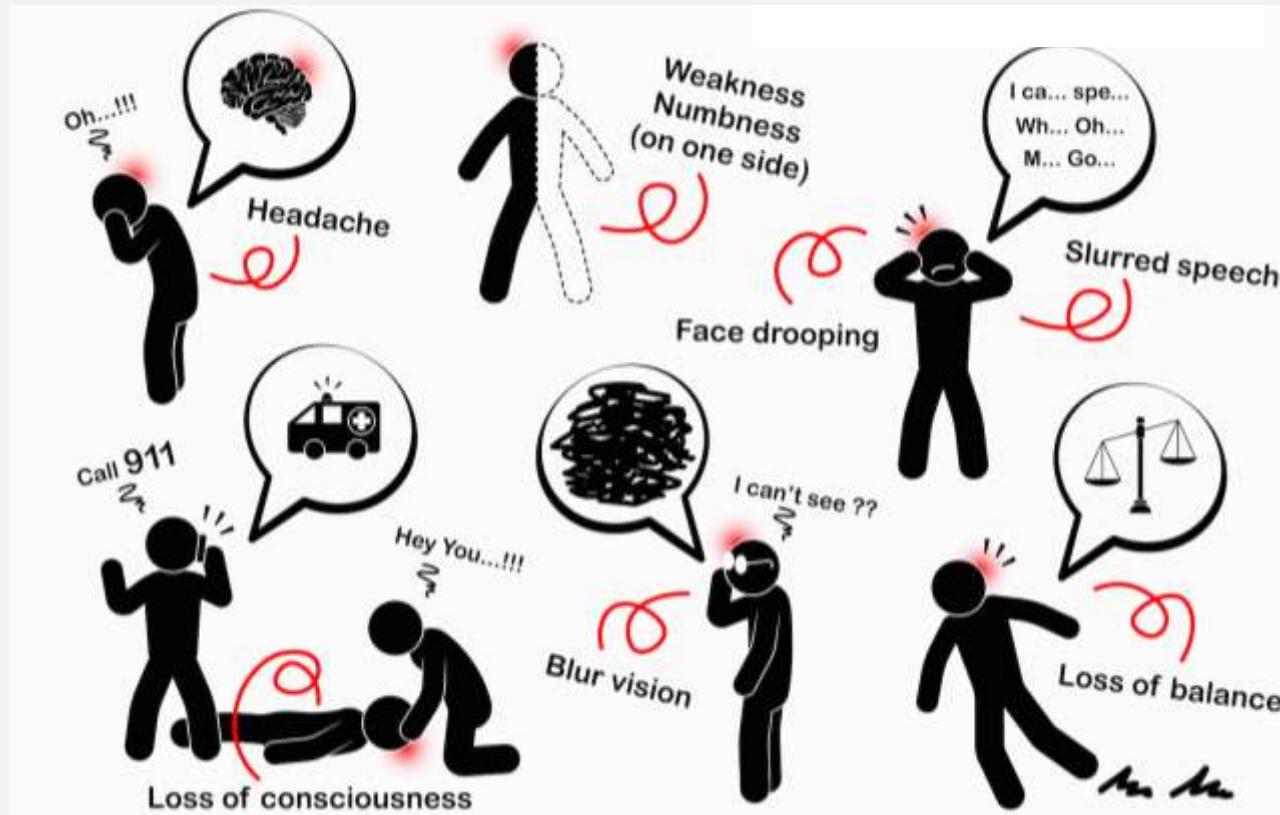
Nove preporuke za lečenje visokorizične TIA

European Stroke Organisation (ESO) 2021

- ▶ Ukoliko se radi o ne-kardioembolijskoj TIA a rizik za recidiv je visok, data je preporuka da se primeni **dvojna antiagregaciona terapija (aspirin + klopiogrel)**
- ▶ Dvojna antiagregaciona terapija se daje **ograničeno vreme** (obično od 10 dana do 21 dan) a potom se nastavlja sa monoterapijom jednim antiagregacionim lekom
- ▶ Kod bolesnika sa stenozom intrakranijalnih arterija trajanje dvojne antiagregacione terapije u većini studija iznosilo je 90 dana.

Bolesti moždane cirkulacije: sekvele moždanog udara

- Klinička slika moždanog udara zavisi od regionala mozga koji je zahvaćen
- Ukoliko se cirkulacija ne uspostavi veoma brzo, neizbežno dolazi do nekroze tkiva, što ostavlja trajne posledice kod najvećeg broja bolesnika

Posledice moždanog udara

Ako sumiramo glavne ishode moždanog udara, dolazimo do ovih podataka:

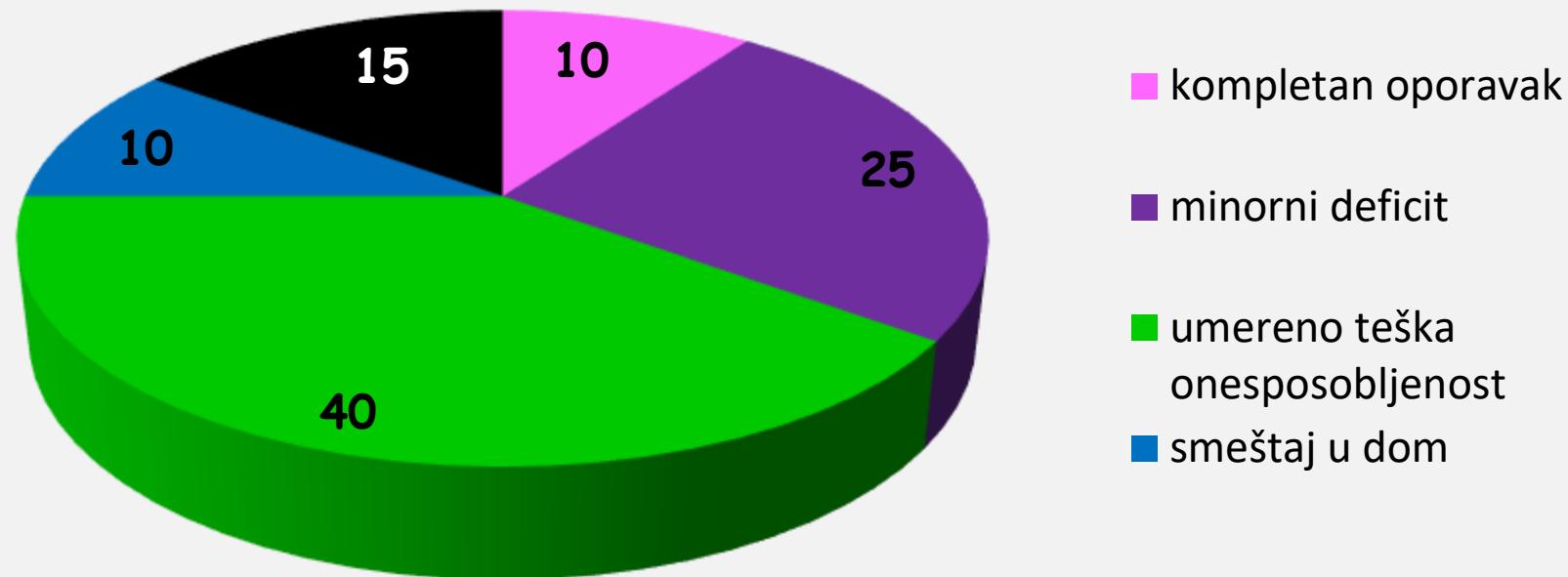
- 25% bolesnika zavisno od tuđe pomoći
  - 25% ponovo doživi moždani udar (recidiv)
    - 30% bolesnika umire
      - 45% preživelih ima kognitivni deficit
      - 50% bolesnika je depresivno

Rizik za recidiv moždanog udara je veći u odnosu na druge česte kardiovaskularne bolesti!

Povećanje rizika u odnosu na opštu populaciju

Originalni događaj	Infarkt srca	Ishemijski MU
Infarkt srca (IM)	5–7 x povećan rizik ¹ (uključujući smrt)	3–4 x povećan rizik ² (uključujući TIA)
Ishemijski MU	2–3 x povećan rizik ² (uključujući anginu i iznenadnu smrt) ⁴	9 x povećan rizik³
Periferna arterijska bolest	$\frac{4}{3}$ x povećan rizik ⁴ (uključujući samo fatalni IS i ostale KVB smrti)	2–3 x povećan rizik ³ (uključujući TIA)

Ishod moždanog udara: najveći broj bolesnika ima umereno tešku onesposobljenost (oko 40%)

Manja šansa za nezavistan život posle moždanog udara postoji kod starijih osoba (OR 0,9), osoba sa recidivom moždanog udara (OR 0,3) i kod onih sa umereno teškom (IR 0,08) u teškom slabosću (OR 0,1)

Faktori koji utiču na prognozu moždanog udara

- Težina moždanog udara – klinički (NIHSS skor), radiološki (nalaz na CT i MRI)
- Mehanizam (teža prognoza kod okluzije velikih arterija i atrijalne fibrilacije)
- Druge vaskularne lezije (postojanje klinički „neme“ bolesti malih krvnih sudova mozga)
- Životno doba i pol (lošiji ishod kod starijih osoba i kod osoba ženskog pola)
- Faktori rizika: dijabetes, hipertenzija, pušenje
- Komplikacije (npr. duboka venska tromboza)
- Parametri zapaljenja (fibrinogen, CRP)

Terapijske opcije za sekvele moždanog udara

Deficit	Terapijska mera
Motorna slabost	Fizikalna terapija
Spasticitet	Tizanidin, baklofen, diazepam, dantrolen, klonidin, gabapentin, botulinski toksin
Prevencija DVT	Niskomolekularni heparin
Bol	Analgetici, antiepileptici, antidepresivi, lekovi za spasticitet, miorelaksansi; fizikalna terapija
Senzorni poremećaji	Fizikalna terapija
Disfagija	Fizikalna terapija, nekad miorelaksansi mada oprez
Kontrola sfinktera	Fizikalna terapija; inkontinencija urina: meklofenoksat, oksibutinin
Zamor	Nefarmakološke mere, modafinil? metilfenidat?
Kognitivni pad	donepezil može poboljšati kognitivni status; memantin može biti koristan kod mešovite demencije; ne savetuju se!

Kognitivni pad nakon moždanog udara

- Kognitivni pad nakon moždanog udara se javlja kod čak 67% preživelih osoba
- Moguće je da su blagi ispad i ispad izolovanih funkcija još češći

Faktori rizika za kognitivni pad posle moždanog udara	
Demografske osobine	Uzrast (preko 65 godina) Niži edukativni nivo Ženski pol
Osobine bolesnika pre moždanog udara	Fizička onesposobljenost Kognitivni pad
Karakteristike moždanog udara	Hemoragijski moždani udar Supratentorijalna lokalizacija Lezije dominantne hemisfere Rekurentni moždani udar
Faktori nakon moždanog udara	Delirijum Infekcija
Nalazi na neuroimagingu	Bolest malih krvnih sudova mozga Kortikalna atrofija mozga Atrofija medialnog temporalnog režnja

Oštećenje kognitivnih funkcija posle moždanog udara

- najčešći poremećaji: oštećenje pažnje, jezičkih funkcija, odloženog prisećanja i egzekutivnih funkcija

Vaskularno kognitivno oštećenje	Vaskularna demencija
Značajno zahvatanje bar jedne kognitivne funkcije uz očuvane aktivnosti svakodnevnog života	Pad u kognitivnom funkcionisanju u odnosu na prethodni nivo i deficit u ≥ 2 kognitivna domena na nivou da su poremećene aktivnosti svakodnevnog življenja

Nicergolin: efekti na moždano tkivo i cirkulaciju

Nicergolin je **semi-sintetski ergot alkaloid** sa sledećim efektima (1):

- Ispoljava afinitet za adrenergičke, serotonergičke i domapinske receptore; potentan je selektivni antagonista α -1A adrenergičkih receptora i serotonininskih 5-HT1A receptora
- Stimuliše holinergičku neurotransmisiju, povećavajući dostupnost acetilholina preko povećanog oslobadjanja sa holinergičkih završetaka i selektivnom inhibicijom acetilholinesteraze
- Imat će pozitivan efekat na signalni sistem koji stimuliše fosfoinozitidni put – povećanje translokacije fosfoinozitid-protein C kinaze je važno za čišćenje β -amiloidnih depozita i usporenje redukcije nervnog faktora rasta što prevenira gubitak holinergičkih neurona u demencijama

Walford T, et al. Nicergoline inhibits human platelet Ca(2+) signalling through triggering a microtubule-dependent reorganization of the platelet ultrastructure. Br J Pharmacol 2016;173(1):234-47.

Carfagna N, et al. Modulation of hippocampal ACh release by chronic nicergoline treatment in freely moving young and aged rats. Neurosci Lett 1995;197:195-8.

Carfagna N & Rossi A. Nicergoline: biochemical studies on neuronal metabolism. Funct Neurol 1989;4:177-85.

Nicergolin: efekti na moždano tkivo i cirkulaciju

Nicergolin ima i sledeće efekte (2):

- Povećava intracelularne nivoe transformišućeg faktora rasta- β (TGF- β) i glijalnog neurotrofnog faktora u astrocitima, koji štite neurone od toksičnosti β -amiloida
- Smanjuje nivoe pro-inflamatornih citokina TNF- α , IL-6 i IL-1 β
- Inhibira Ca $^{2+}$ /kalmodulin-zavisnu fosfodiesterazu 1 (PDE1) i cGMP-stimulisani PDE2
- Inhibira trombinom-izazvano Ca($^{2+}$)-zavisno signaliziranje i izmenu struktura mikrotubula, kao i distribuciju intraćelijskog Ca($^{2+}$) u trombocitima

Ovo rezultuje vazodilatotornim i antiagregacionim efektima, te stimuliše regionalnu cerebralnu perfuziju

Walford T, et al. Nicergoline inhibits human platelet Ca(2+) signalling through triggering a microtubule-dependent reorganization of the platelet ultrastructure. Br J Pharmacol 2016;173(1):234-47; Carfagna N, et al. Modulation of hippocampal ACh release by chronic nicergoline treatment in freely moving young and aged rats. Neurosci Lett 1995;197:195-8.

Carfagna N & Rossi A. Nicergoline: biochemical studies on neuronal metabolism. Funct Neurol 1989;4:177-85; Im JJ, et al. Changes in Regional Cerebral Perfusion after Nicergoline Treatment in Early Alzheimer's Disease: A Pilot Study. Dement Neurocogn Disord 2017;16(4):104-109. doi: 10.12779/dnd.2017.16.4.104; Sujin L, et al. I-U. Efficacy of nicergoline treatment in Parkinson's disease associated with dementia J Clin Neurosci 2019;70:136-139. doi: 10.1016/j.jocn.2019.08.048.

Nicergolin: klinička upotreba

- Koristi se u tretmanu vaskularne demencije, sa ciljem oporavljanja kognitivnih funkcija, posebno pamćenja
- Popravlja vigilnost pažnje i brzinu obrade informacija kod degenerativnih i mešovitih demencija (degenerativna + vaskularna komponentna)
- Pozitivan efekat kod apatije i afektivnih poremećaja izazvanih moždanom ishemijom
- Koristan u lečenju akutnih i hroničnih poremećaja periferne cirkulacije, kao što su obliterantna vaskularna bolest udova, Rejnoov sindrom i dr
- Koristan u lečenju akutnih i hroničnih poremećaja periferne cirkulacije, kao što su obliterantna vaskularna bolest udova, Rejnoov sindrom i dr
- U literaturi postoje studije koje govore o pozitivnom efektu nicergolina kod zvanično neodobrenih indikacija, poput posthemodijaliznog pruritusa, tinitusa, vertiga, oftalmoloških poremećaja (arterijske okluzije, venske trombote, dijabetesna retinopatija, senilna degeneracija makule, ishemijski edem papile, centralna serozna horioretinopatija)

Fioravanti M & Flicker L. Efficacy of nicergoline in dementia and other age associated forms of cognitive impairment. Cochrane Database Syst Rev 2001;2001(4):CD003159.

http://www.ema.europa.eu/docs/en_GB/document_library/Press_release/2013/06/WC500144861.pdf

Winblad B, et al. Therapeutic use of nicergoline. Clin Drug Investig 2008;28(9):533-52.

Nicergolin: bezbednosni profil leka

EMEA Committee for Medicinal Products for Human Use 2013 godine je izdao preporuku da lekove koji su ergot preparati ne treba više koristiti za lečenje problema nastalih usled poremećaja cirkulacije (tipa periferne arterijske bolesti, Rejnoov sindrom, retinopatije vaskularnog porekla, kao ni ko poremećaja pamčanja, senzibiliteta niti kod migrenskih glavobolja)

Medjutim,

Nicergolin ima povoljniji bezbednosni profil u odnosu na ostale ergot preparate: pokazan je manji ili gotovo nepostojeći rizik fibroze i ergotizma (vazokonstrikcija sa terminalnim nekrozama ekstremiteta usled vaskularnih okluzija) sa nicergolinom

Nicergolin: bezbednosni profil leka

Sistematski pregled i meta-analiza 29 студија (15 студија болесника са cerebrovaskularним болестима, 8 студија болесника са деменцијом)

- Prekidanje терапије nicergolinom је relativno retko у поредјењу са прекидом узimanja placebo (RR=0,92; 95% CI 0,7 – 1,21) и других активних supstanci које су коришћене у komparaciji (RR=0,45; 95% CI 0,10 – 1,95; statistički nesignifikantna razlika)
- Incidencija било ког неželjenог ефекта је била благо виша (RR=1,05; 95% CI 0,93 – 1,2) код употребе nicergolina у односу на placebo
- Међутим, incidencija ozbiljnih неželjenih ефеката је била нижа у односу на placebo (RR=0,85; 95% CI 0,50 - 1,45) код употребе nicergolina у односу на placebo
- Redje u односу на placebo или aktivne lekovejavljali su se: dijareja, gastrointestinalne smetnje, vrtoglavica, pospanost (stat. nesignifikantno)
- Učestalost hipotenzije i napada vrućine bila je nesignifikantno veća kod nicergolina

Nicergolin: potencijalne primene

Učestalost anksioznosti je bila značajno niža kod primene nicergolina u odnosu na placebo ($p=0,01$)

- Ova potencijalna primena nicergolina zavredjuje ispitivanje u dobro dizajniranim studijama, jer su i ranije publikovani podaci o pozitivnom terapijskom efektu kod bolesnika sa vaskularnom depresijom
- Ovaj efekat korelisan je sa poboljšanjem cerebralne cirkulacije u frontalnim i parijetalnim režnjevima

Moguće primene nicergolina koje su u skladu sa njegovim dejstvima ali nisu uvrštene u indikacije: posttraumatska stanja, postanoksijska encefalopatija, genetske forme bolesti malih krvnih sudova

Nicergolin nije ispitivan kod bolesnika sa blagim kognitivnim padom niti je uporedjen sa drugim lekovima za demencije sa drugačijim mehanizmom (npr. inhibitori holinesteraze, antagonisti NMDA receptora i dr.)

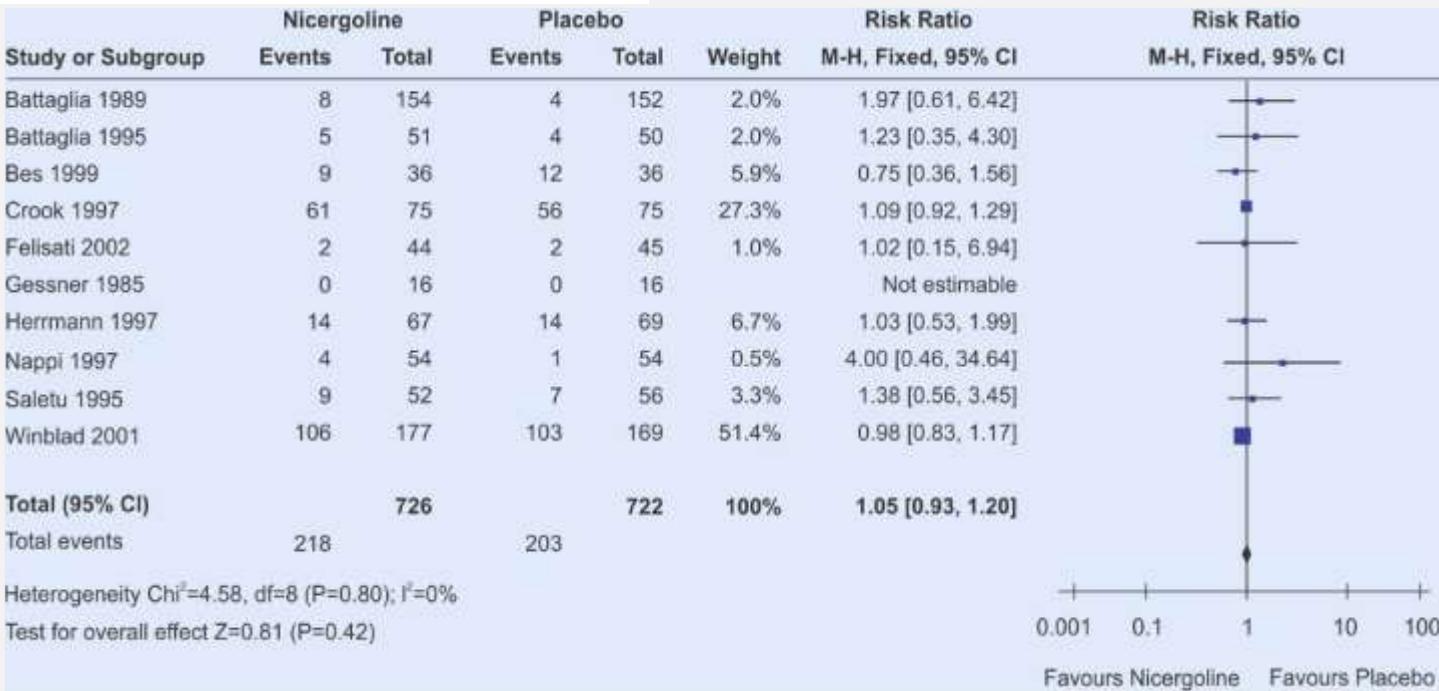
Nicergolin: bezbednosni profil leka – sumirani rezultati meta-analize

Nicergolin ima povoljan bezbednosni profil

- Najčešće dolazi do pojave mučnine, naleta vrućine, blagih gastričnih smetnji, hipotenzije, vrtoglavice
- Veće doze: moguća bradikardija, povećan apetit, agitacija, dijareja i preznojavanje

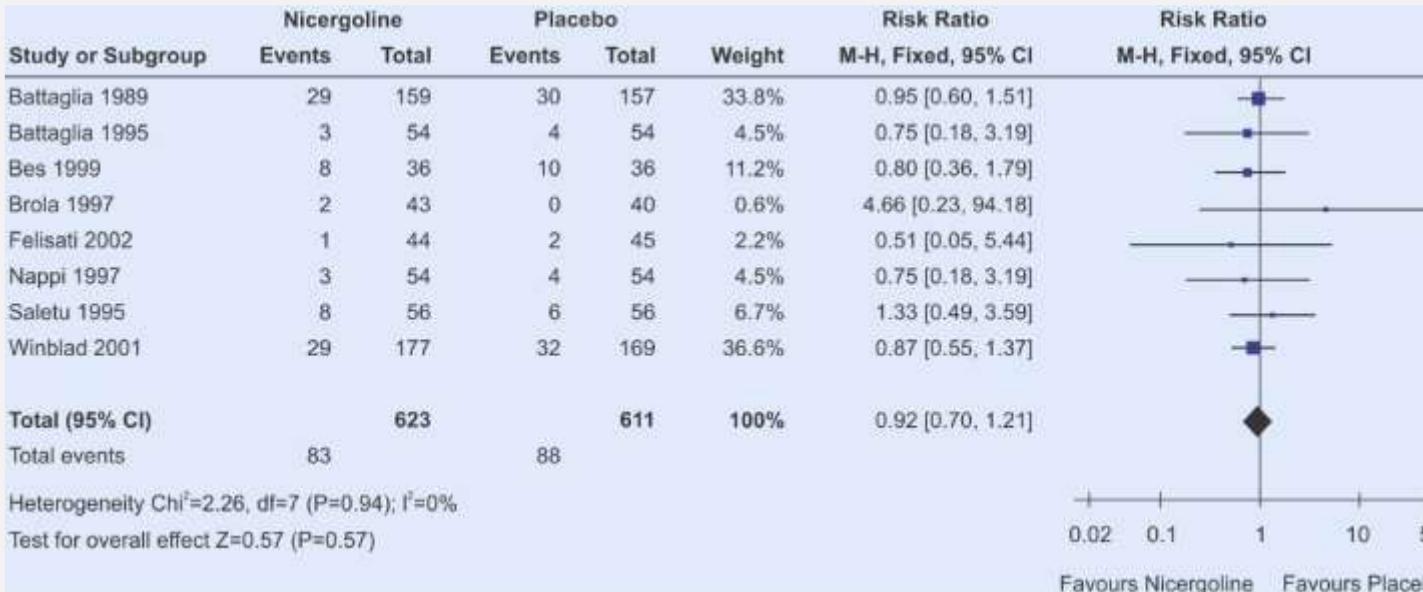
U dostupnoj literaturi ne postoji studija koja je dozala nastanak fibroze ili ergotizma nakon primene nicergolina

Results of meta-analysis, any adverse events: nicergoline versus placebo.

Učestalost neželjenih efekata kod primene nicergolina je bila niža nego kod ostalih ergor preparata ili placebo

Results of meta-analysis, all withdrawals: nicergoline versus placebo.

Prekidanje nicergolina je bilo redje od prekidanja placebo

Nicergolin i interakcije sa lekovima: praktični aspekti (1)

Nicergolin je snažan inhibitor agregacije trombocita i smanjuje viskoznost krvi

Nema studija koje su proučavale interakcije nicergolina sa **antitrombotskom terapijom**: potrebna su nova istraživanja

- Potreban je dodatni oprez: kontrola INR kod upotrebe varfarina, kontrola faktora za koje je poznato da povećavaju rizik od krvarenja (npr. krvni pritisak, izbegavanje rizičnih aktivnosti kao što su kontaktni sportovi, prestanak unošenja alkohola i dr.)

Nicergolin i interakcije sa lekovima: praktični aspekti (2)

Nicergolin potencira kardiodepresivne efekte **propranolola**

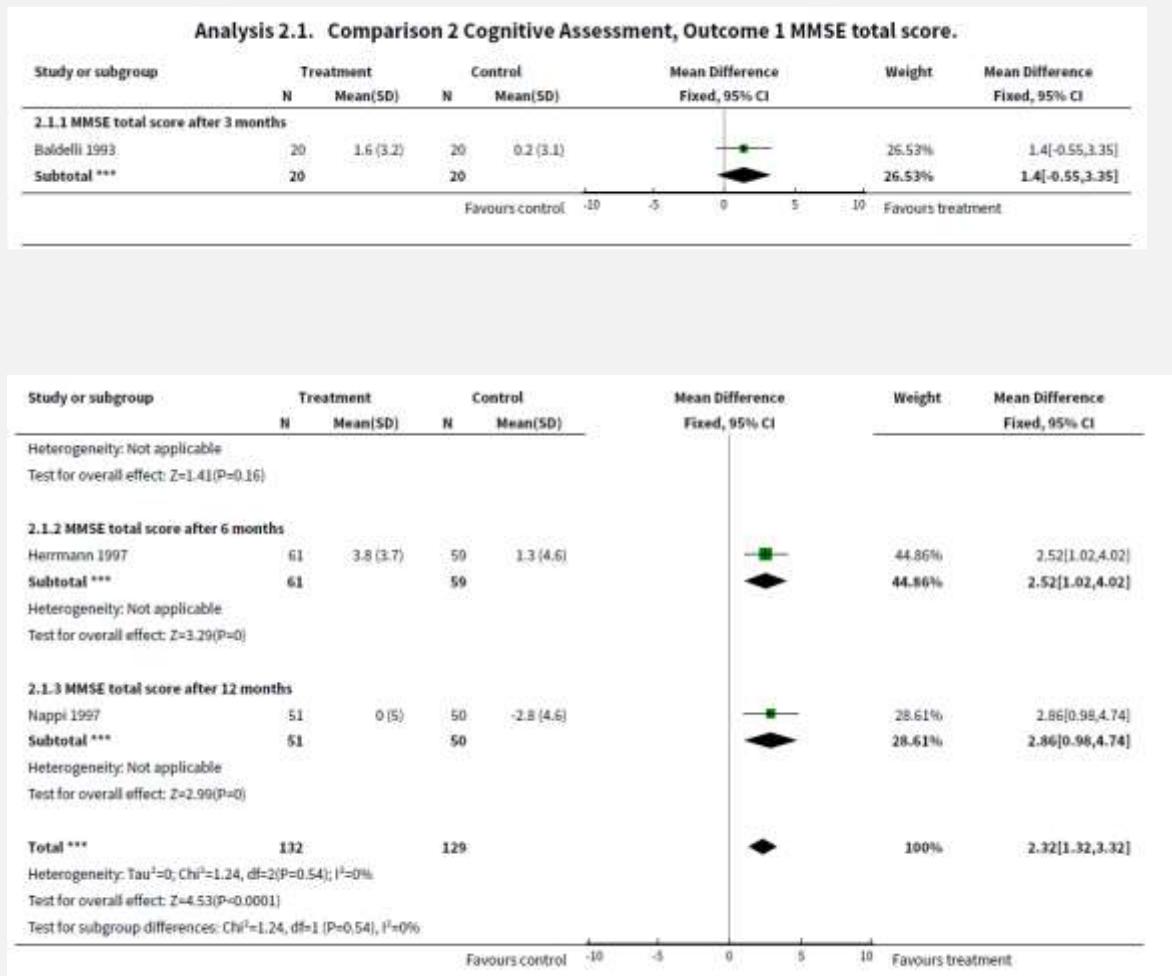
- Nicergolin se metaboliše u velikoj meri preko CYP2D6 enzima jetre, te postoji mogućnost interakcije sa lekovima koji su takođe supstrati za ovaj sistem (npr. karvedilol, S-metaprolol, amitriptilin, klomipramin, haloperidol, aripiprazol, hlorfeniramin, ondansetron), induktori (deksametazon i rifampin) i inhibitori (bupropion, fluokserin, kinidin, citalopram, H1-antihistaminici, metoklopramid, itd.) CYP2D6 enzimskog sistema
- Ovo je posebno značajno za stariju populaciju kod koje je polifarmacija česta, pogotovo kod bolesnika sa kogniti

Kod nekih bolesnika je opisano asimptomatsko povećanje količine mokraće kiseline u krvi

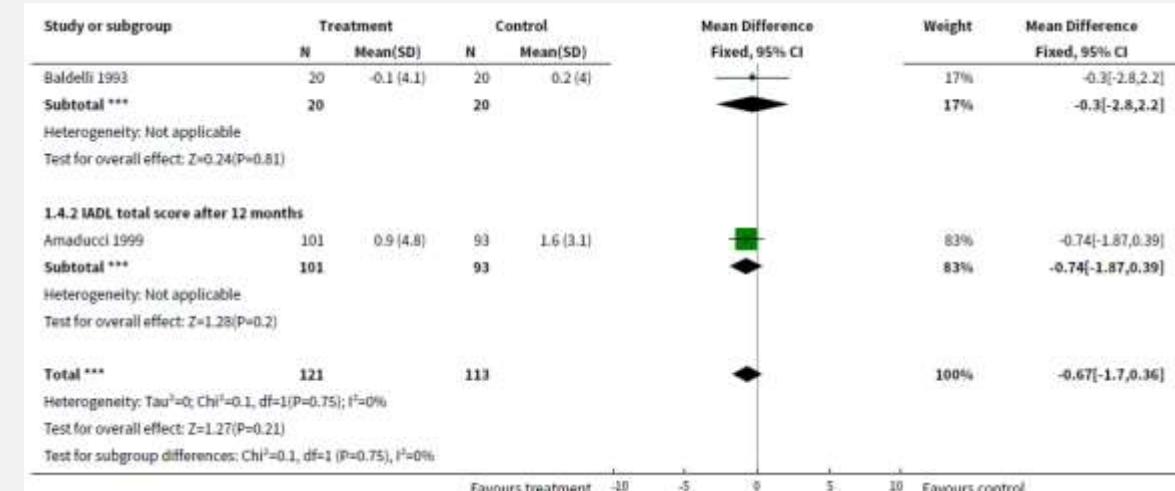
Cochrane analiza 14 studija koje su pratile bolesnike 2-12 meseci

- **Profil bolesnika:** starije osobe sa blagim ili umerenim kognitivnim i bihevioralnim izmenama različite etiologije, najčešće sa cerebrovaskularnim poremećajima i Alchajmerovom bolešću
- Pokazan efekat lečenja nicergolinom u **smanjenju bihevioralnih simptoma**, a efekat leka se zapaža posle 2 meseca lečenja i perzistira bar 6 meseci
- Pozitivan efekat nicergolina na **opšti kognitivni status**, održava se i posle 12 meseci

Subanalize postignuća bolesnika na Mini Mental Testu (MMSE) favorizuju primenu nicergolina u raznim vremenskim intervalima, sa poboljšanjem skora za 2-3 boda u proseku

Subanalize postignuća bolesnika na instrumentalnim aktivnostima svakodnevnog življenja (Instrumental Activities of Daily Living, IADL), favorizuju primenu nicergolina u ranim vremenskim intervalima

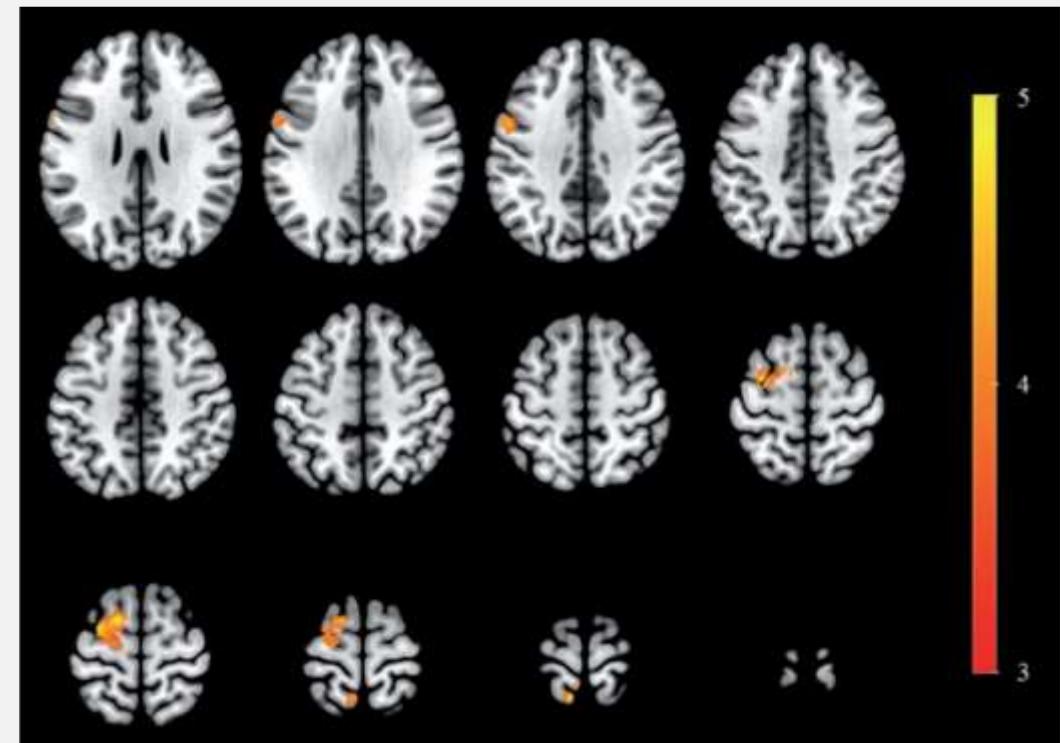
Nicergolin ima vazoaktivna svojstva u svim tipovima demencija

U grupi bolesnika sa **početnom demencijom Alchajmerovog tipa**, primena **nicergolina je povoljno delovala** na težinu demencije, kognitivni status, aktivnosti svakodnevnog življenja, kognitivni status i simptome depresije

- U toku praćenja, bolesnici su pokazivali značajno **povećanje regionalnog cerebralnog protoka (rCBF)** u gornjem frontalnom girusu, precentralnom i postcentralnom girusu.

U pilot studiji sa obolelima od **Parkinsonove bolesti sa demencijom**, davan je 18 meseci nicergolin u dozi 2x30 mg

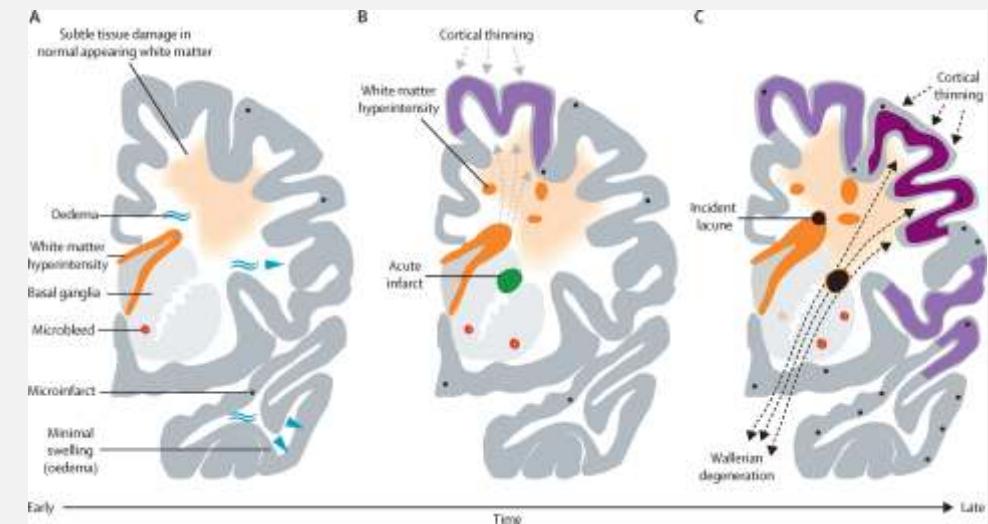
- rCBF je bio snižen u temporalnim i donjim frontalnim regionima kod bolesnika koji nisu primali nicergolin u odnosu na one koji jesu

Koncept mešovite demencije

Pojam **mešovite demencije** se danas najpre vezuje za istovremeno prisustvo degenerativnih i vaskularnih promena na mozgu koje se povezuju sa kognitivnim padom

Ovo nije neočekivano budući da su vaskularni faktori rizika i cerebrovaskularna patologija, a bolest malih krvnih sudova mozga naročito, česti kod bolesnika sa demencijom bilo kog tipa

- Vaskularna komponenta je dokazana u značajnoj broju bolesnika sa demencijama degenerativnog tipa, na prvom mestu u Alchajmerovoj bolesti
- Povezanost vaskularne i Alchajmerove demencije postoji u aspektu lezija bele mase, vezasa vaskularnim faktorima rizika u srednjem životnom dobu, povezanost preko ApoE status i metabolizma amiloida- β , itd.

Verdelho A, et al. Cerebrovascular disease in patients with cognitive impairment: A white paper from the ESO Dementia Committee. Eur Stroke J 2021; 6(2):111-119.

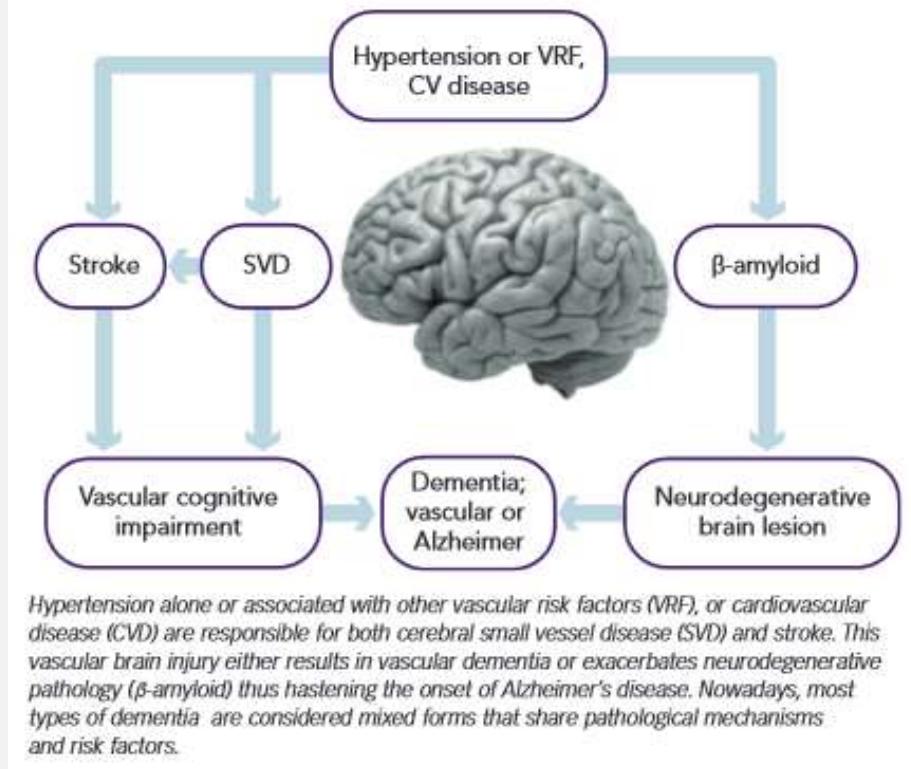
Wardlaw JM, et al. Small vessel disease: mechanisms and clinical implications. Lancet Neurology 2019; 18(7):684-696.

Bolesnici sa patologijom malih krvnih sudova su ciljna grupa za primenu nicergolina

Bolest malih krvnih sudova mozga se opisuje kod 45% slučajeva demencije, povezana je sa dva puta većim rizikom za moždani udar i značajnom funkcionalnom onesposobljeničću čak i bez evidentnog moždanog udara

U značajnoj procentu slučajeva, bolest malih krvnih sudova mozga je **progresivna**, sa znacima napreovanja i klinički i radiološki

Figure 1. Connection between Vascular Disease and Cognitive Disease.

Klinički korelati i prognostički značaj bolesti malih krvnih sudova mozga

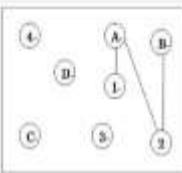
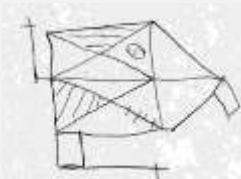
Klinički fenotipovi

Lakunarni moždani udar

Funkcionalna zavisnost

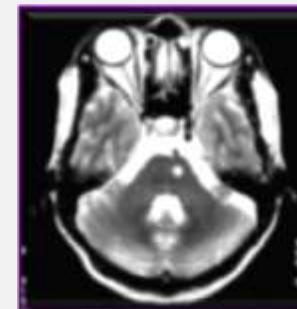

Kognitivni pad/VaD

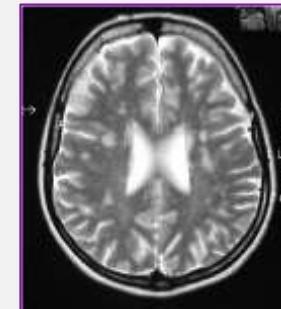

Depresija kasnog početka Asimptomatski?

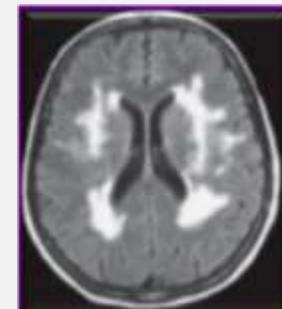
Radiološki fenotipovi

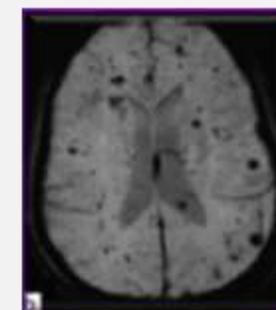
Skorašnji mali supkort. infarkt

Lakune vask. porekla

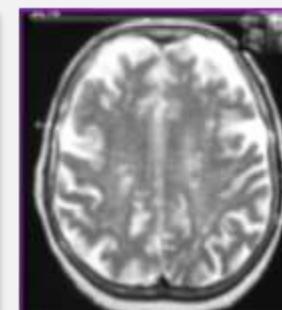
WMH

Mikrokrvarenja

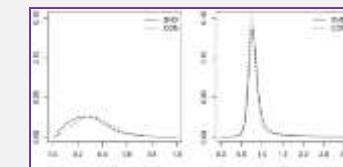
ICH

Atrofija

Perivaskularni prostori

NAWM (normal appearing white matter)

VaD – vaskularna demencija

WMH – white matter hyperintensities

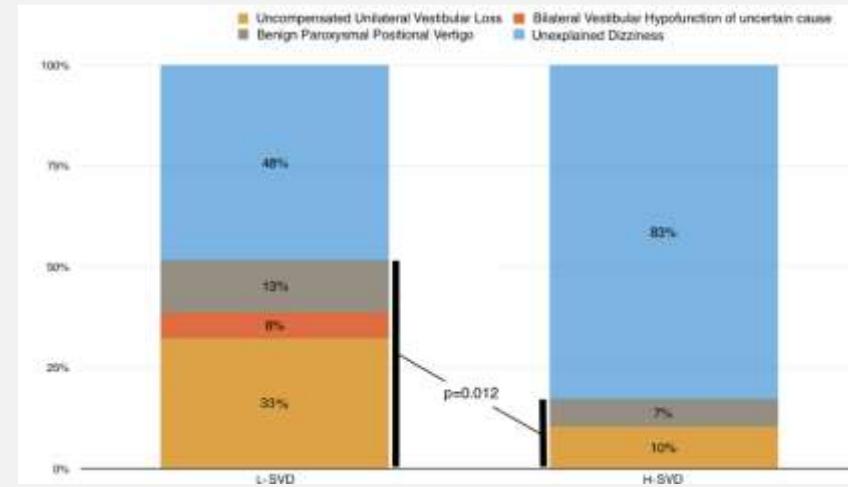
ICH – intracerebral hemathoma

Klinički korelati i prognostički značaj bolesti malih krvnih sudova mozga

Imidžing marker	Klinički korelati	Klinički značaj
Skorašnji mali supkortikalni infarkt	Asimptomatski Lakunarni sindrom Kognitivni pad (kod strateških)	Povećan rizik za moždani udar, izmene hoda i demenciju
Lakune verovatno vaskularnog porekla	Asimptomatski „Meki“ neurološki znaci	Povećan rizik za demenciju, kognitivni pad, izmene hoda i moždani udar
Hiperintenziteti bele mase verovatno vaskularnog porekla (WMH)	Kognitivni pad/demencija Depresija kasnog početka Izmene hoda, padovi, gubitak kontrole sfinktera Parkinsonizam donje polovine tela	Trostruko povećan rizik za moždani udar Dvostruko povećan rizik za demenciju Povećan mortalitet Rizik od reperfuzione povrede nakon rekanalizacije (npr. karotidna endarterektomija) Rizik za prelazak u funkcionalno zavisno stanje
Perivaskularni prostori	Asimptomatski	Udruženi sa lošijim kognitivnim statusom
Cerebralna mikrokrvarenja (MB)	Asimptomatska Kognitivni pad Tranzitorni neurološki dogadjaji („amyloid spells“)	Povećan rizik za intrakranijalno krvarenje ako je bolesnik na antitrombotskim lekovima (antikoagulanti posebno)
Atrofija mozga	Kognitivni pad	

Poremećaji ravnoteže i patologija cerebralne cirkulacije

Vrtoglavica, iluzija pokreta tela ili okoline, je česta tegoba u gerijatrijskoj populaciji a uzroci mogu biti višestruki

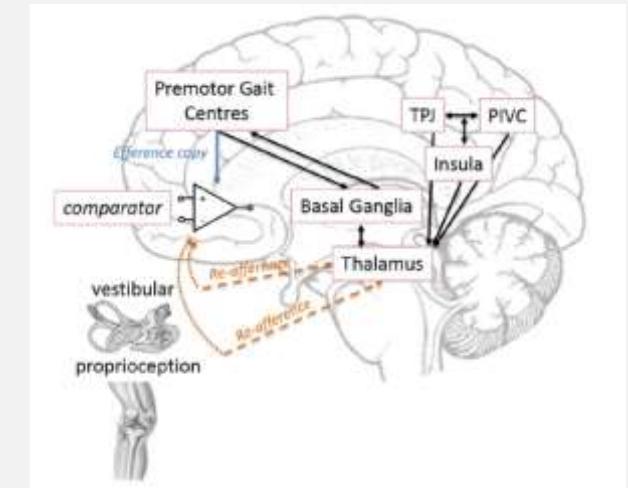

- Poremećaj ravnoteže se može videti kod bolesnika sa patologijom velikih krvnih sudova mozga (prevashodno iz vertebrobazilanor sliva)
- Izražena bolest malih krvnih sudova mozga naročito je povezana sa smetnjama hoda i narušenom posturalnošću ($> 80\%$ slučajeva) i ne može se objasniti vestibularnim već centralnim poremećajima
- Kod bolesnika koji imaju blaži stepen bolesti malih krvnih sudova mozga, postoji veća učestalost poremećaja perifernog vestibularnog sistema

Poremećaji ravnoteže i bolesti malih krvnih sudova mozga

Mogući **mehanizmi** nastanka vrtoglavice kod bolesti malih krvnih sudova mozga su:

- Lezije kortikalnih vestibularnih centara
- Prekid veza iznedju frontalnih centara za hod i bazalnih ganglija
- Diskonekcija između planiranih motornih aktivnosti i senzornih eferentnih odgovora
- Disregulacija cerebralnog krvnog protoka koja dovodi do nestabilnosti prilikom vertikalizacije (stajanje i hod)

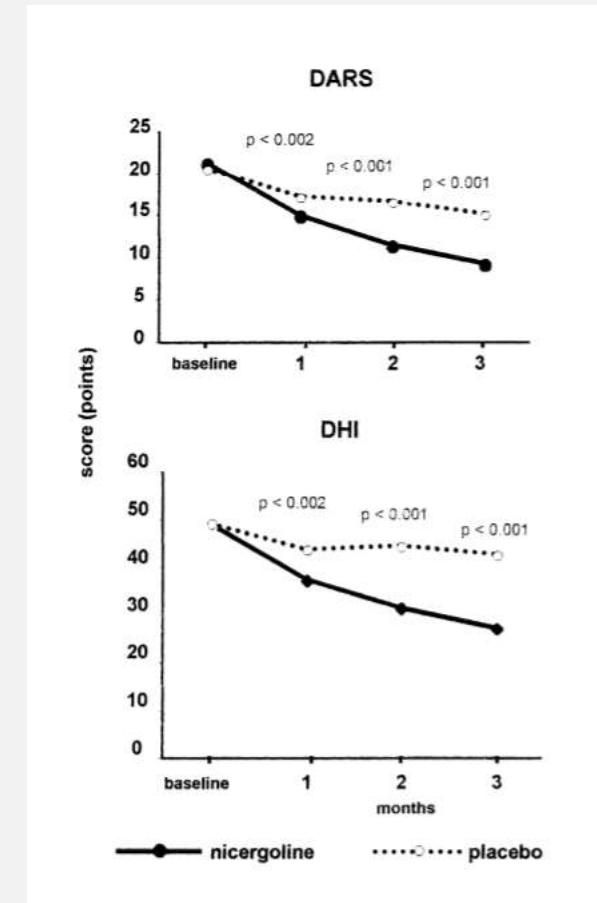
Nicergolin i poremećaj ravnoteže (nestabilnost i vrtoglavica)

Nicergolin smanjuje osećaj zanošenja i nestabilnosti kod starijih osoba, bez obzira na kognitivni status

- Težina simptoma neravnoteže ili hroničnog dizekvilibrijuma redukovala se primenom nericoglina za 68%
- Nicergolin takođe poboljšava globalni status i kvalitet osoba sa ovim tegobama

Nicergolin deluje pozitivno na mere posturalnosti i balansa centralnog porekla

Medjutim, postoje dokazi na eksperimentalnim modelima da nicergolin popravlja vestibularnu kompenzaciju u modelima vestibularne lezije, dakle deluje i **na nivou perifernog sistema za održavanje ravnoteže**

Zaključak

- Cerebrovaskularna patologija ostaje važan uzrok morbititeta i mortaliteta u savremenom trenutku
- Nicergolin deluje pozitivno na razne kliničke aspekte cerebralnih bolesti: kognitivni pad/demenciju, vaskularne smetnje vida i ravnoteže, poremećaj raspoloženja
- Nicergolin ima bezbednosni profil sličan placebo i bezbedno se kombinuje sa većinom drugih lekova
- Postoje mogućnosti za proširenje indikacionog područja nicergolina koje treba istražiti

Hvala na pažnji!

